

novoměstský kurýr

6/2014

ČLÁNKY - INFORMACE - AKTUALITY - NÁZORY- FOTOGRAFIE

Největší bohoslavický rybník s pěkně upraveným okolím. Jmenuje se Tláskal. Foto: J.B.

www.novomestskykuryr.info

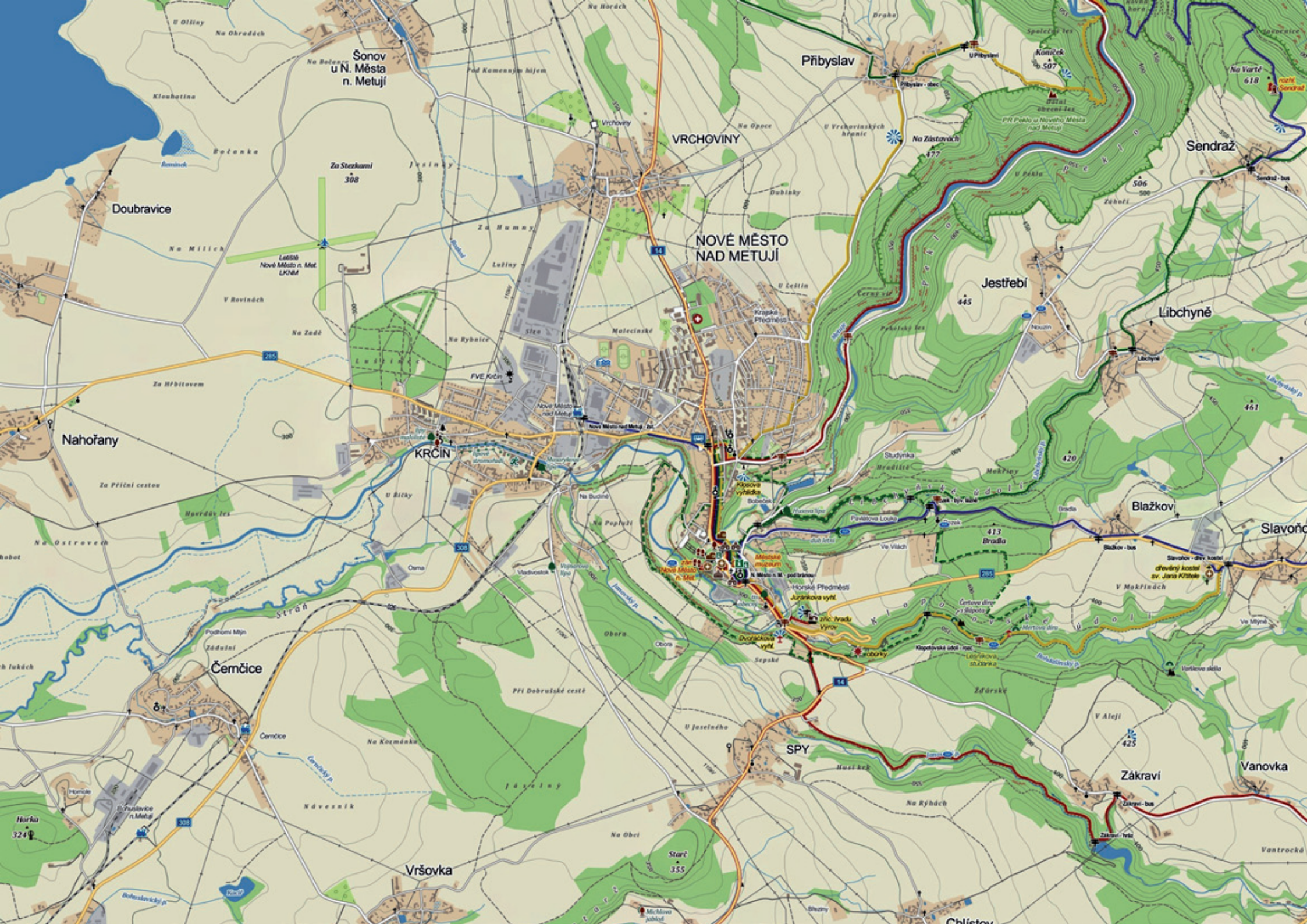
OBSAH:

MAPA REGIONU
NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ - ORP
BOHUSLAVICE - HISTORIE OBCE
SOUČASNOST OBCE

NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ
NOVÁ PAMĚTNÍ DESKA V NMNM
STARÉ NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ
POHLEDY Z MĚSTA

VTIPY NA ZÁVĚR
ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM)
FOTO NA ZADNÍM LISTU

Sonov
u N. Města
n. Metují

Přibyslav

VRCHOVINÝ

NOVÉ MĚSTO
NAD METUJÍ

Jestřebí

Sendraž

Libchyně

Doubravice

Nahořany

KRCÍN

Blažkov

Slavoňov

Čermčice

SPÝ

Zákřaví

Vanovka

Vršovka

Chlístov

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ obec s rozšířenou působností

Na mapce vpravo je přehled obcí, které spadají do působnosti Nového Města nad Metují ve smyslu ORP (obec s rozšířenou působností). Na řadě je další obec.

Tentokrát je to obec Bohuslavice.

Nejdříve se podívejme, co o sobě napsala obec Bohuslavice do knihy „Nové Město nad Metují a jeho kraj“ v roce 1939:

BOHUSLAVICE - HISTORIE OBCE

Původ jména Bohuslavice se vysvětluje různě: po starodávém rodu Bohuslavců, nebo podle křestního jména Bohuslava. O Bohuslavcích je první zmínka v nadaci kostela Dobrušského z r. 1361. R. 1371 držel Bohuslavice Sezema z Dobrušky, posílaje sem faráře. Byly tudíž Bohuslavice s Dobruškou již spojeny. R. 1405 uvádí se Pečík z Bohuslavic jako purkrabí na Třebechovicích. R. 1409 jmenuje se pánem na Bohuslavcích Vítek z Černčic, děkan vyšehradský. Za Jana Černčického z Kácova dostaly se Bohuslavice jako část zboží novoměstského od Ferdinanda III. Walterovi z Leslie, jenž byl r. 1634 účasten při chebské vraždě.

Obec má sklon od severu k jihu. Nadmořská výška je 280 m. V obci je 9 rybníků; v několika se chovají ryby, hlavně kapři; rybníky jsou položeny po celé délce obce; obcí protéká strouha od severu k jihu; teče od Vršovky a vlévá se do Zlatého potoka; Zlatý potok pramení u Sedloňova v horách Orlických, protéká Dobruškou a směřuje k Bohuslavcům, Meziříčí a vlévá se do Orlice. Poloha obce je otevřená, podnebí mírné, podhorské. Žně počínají kolem 10.-20. července a trvají asi tři neděle; ovoci se daří dobře. Tvar obce je podlouhlý, délka k šířce je asi 5:1. Vesnice je silniční, ale mimo hlavní silnici okresní, která v roce 1937 byla vydlážděna, jde ještě souběžně obecní cesta, podle které jsou po obou stranách chalupy. V okolí je hojnost lesů. Jádrem obce je ve středu vesnice kolem školy a kostela u křižovatky cest; zde prochází příčná okresní silnice od Slavětína k Pulicům. Rozloha katastru je 416ha, 23a a 70m². Osady žádné; dvůr Zbytka, samota Opařiště s mlýnem, samota Zbytka. Obec má dva kostely: římsko-katolický a evangelický. Římsko-katolický kostel je uprostřed obce na nejvyšším místě;

chrám sv. Mikuláše byl vystavěn původně ve slohu románském s okny i dveřmi do polokruhu sklenutými, jakož i s presbyteriem, absidou okrouhlou. Původně žádné věže se zvony nebylo. Děkan J. K. Rojek píše, že stál v 13. století; původní chrám byl zděný, z drobného kamene zbyteckého. Románský kostel byl nákladně přestavěn na gotický r. 1359-1373; podle erbu Drslavců z Dobrušky při opravě kostela nalezeného lze soudit, že jej přestavěl Sezema, Mutinův potomek. Tento kostel stál až do r. 1687; toho roku byl chrám rozšířen a podle pamětní knihy obecní z gruntu téměř vyzdvižen nákladem zádušním. Roku 1638 byl ozdoben chrám nápisem: Martin Pitner, děkan, nad veškerým dílem bděl.

Ze starého kostela zůstala cínová křtitelnice z r. 1556 a dva svícny dřevěné, podoby košíků na tyčích; jsou v Novém Městě v zámecké kapli u obrazu sv. Anny. Velká věž (zvonice) byla vystavěna r. 1605-1613; má tři zvony. R. 1384 jmenuje se kostel farním v dobrušském vikariátu; r. 1626 připadl jako filiální k Novému Městě, r. 1742 obdržel lokalistu, který vedl matriky, r. 1857 svého faráře. R. 1777 byla vystavěna kostnice. Novostavba fary pochází z r. 1906. Bohuslavice jsou farní obec, přífařeny jsou obce Černčice a Vršovka.

Kostel evangelicko-augsšpurského vyznání je z r. 1921. Sbor českobratrské církve evangelické v Bohuslavcích má za sebou tradici dob husitských a předbělohorských. Kamenným památníkem těch dob je velká věž při nynějším katolickém kostele. Z písemných záznamů dovidáme se nejen o evangelické minulosti obce, nýbrž i o celé řadě těch, kdo za protireformace osvědčili věrnost svému vyznání v žaláři nebo odchodem ze svých usedlostí do ciziny. Po vyhlášení náboženské tolerance r. 1781 přihlásili se zbylí evangelíci bohuslavčtí k vyznám augsšpurskému a utvořili filiální sbor; příslušeli k evangelickému sboru augsšpurského vyznání v Černilově. Rozvoj sboru byl tísně omezujícími předpisy toleranční doby. Na venek jevílo se nesnadné postavení evangelíků tím, že teprve po dlouhém prošení bylo jim dovoleno postavit r. 1821 prostou modlitebnu, nynější dům čp. 277. Před tím konány služby Boží u Voborníků v domě čp. 123. Když nastala doba náboženské rovnoprávnosti, od r. 1861, sbor za pomoci zahraničních spoluvyznavačů shromáždil prostředky k zakoupení usedlosti č. 91 a tím byl dán hospodářský základ samostatnému farnímu sboru, zřízenému r. 1869. R. 1870 postavena fara a r. 1873 zřízena církevní jednotřídní škola v rozšířeném domě č. 91, kterou navštěvovalo 50 dětí; trvala do r. 1921. Když r. 1918 české evangelické církve augsšpurského a helvetského vyznání spojily se v českobratrskou církev evangelickou, aby společně navázaly na českou reformační minulost, týkalo se spojení i Bohuslavic.

Staré sochy ve vsi jsou: kamenná socha Panny Marie, socha sv. Jana Nepomuckého na ostrově Věžišti a socha sv. Václava u kostela. Nová škola dřevěná byla postavena r. 1755 a stála až do r. 1813; toho roku byla vystavěna nynější škola z kamene; původně byla jen přízemní a jednotřídní; později bylo postaveno I. poschodí. Od r. 1858 byla dvoutřídní a od r. 1879 trojtřídní. Stará škola kamenná naprosto nevyhovuje; již několik desetiletí se jedná o stavbu nové školy. Obec nemá znaku. Pomník padlých ve světové válce postaven nebyl. V obci je jeden mlýn a družstevní lihovar, založený ze zlikvidovaného cukrovaru v r. 1936; lihovar zpracuje zemědělské plodiny, jako: řepu, brambory, ječmen i melasu; denně možno zpracovati 90 q suroviny, z níž vyrobí se 10 - 15 hl surového lihu; přiznaný kontingent činí 1.800 hl lihu. V obci jsou dva peněžní ústavy: Rolnicko-živnostenská záložna od r. 1909, Občanská

záložna v Bohuslavicích, stará již 68 let. V obci je četnická stanice, poštovní úřad a zastávka státní dráhy Rohenice; stanice Bohuslavice-Černčice je na katastru Černčic a je vzdálena od středu obce 20 minut. V r. 1921 - 1933 měla obec autobusové spojení, které obstarávala městská autobusová doprava královéhradecká na trati Dobruška - Pohoří - Bohuslavice - Rohenice - Meziříčí - Hradec Králové; jezdilo se třikrát denně; pro nedostatek zájmu zanikla linka dne 1. května 1933.

Spolky: Sokol, Orel, Spolek divad. ochotníků, založený již v r. 1871. R. 1937 založen byl v obci odbor Národní jednoty severočeské. Sokol má vlastní biograf. Obecní knihovna má 1.252 svazky; obec přispívá na knihovnu ročně 1000 K.

Počet obyvatel má tendenci sestupnou; r. 1920 bylo 1417 obyvatel, podle posledního sčítání v r. 1930 bylo napočteno 1381 obyvátel! národnosti vesměs české; nyní je čp. 335 a obyvatel přes 1400.

Význační rodáci: JUDr. Bohuslav Rydlo, advokát v Praze, dosud žije; Antonín Králíček, profesor dějepisu na gymnasiu v Kroměříži, již zemřel; Jan Novák, profesor dějepisu v Táboře, již zemřel; MUDr. Ant. Novák, lékař v Hronově, zemřel r. 1915; MUDr. Frant. Novák v Dobrušce, zemřel r. 1893.

Nejvyšší vrch v obvodu obce je Králíčkův kopec čili Syrovátkovský, je 327 m vysoký; postavena na něm triangulační vojenská pozorovatelná. Jiné vrchy v okolí jsou: Pustinka u Vršovky 355 m, Halin 313 m, Tuří 288 m, Homole - Horka 315 m, Slavětínský kopec 284 m. Z Bohuslavic jsou velmi pěkné vyhlídky na všechny světové strany; dobře je vidět Krkonoše, Sněžku, celé Orlické hory s podhořím, Vrchmezí, Dešnou, Dobrošov, Zvičinu, Opočno i vrchy nad ním, Dobrušku a s kopce věže Hradce Králové.

Ing. Bohuslav Němec.

Družstevní lihovar v Bohuslavicích.

Jedním z nejmladších průmyslových odvětví v okresu novoměstském je družstevní lihovar v Bohuslavicích; zřízen byl na místě zrušeného cukrovaru v roce 1936. Lihovar zpracuje zemědělské plodiny, jako: řepu, brambory, ječmen a v případě neúrody i melasu; z těchto surovin vyrábí se surový líh, který se dopravuje do rafinerie, kde se čistí nebo dehydruje, to jest zbavuje se vody, aby byl schopen použití pro liho-benzinovou směs k pohonu motoru.

Hospodářské lihovary jsou nejracionálnějším podnikem, neboť plní nejlépe hospodářský úkol koloběhu živin; na výrobu lihu spotřebují jen škrob a cukr; ostatní živné a minerální látky zůstávají hospodáři ve výpalcích ke krmení dobytka, od něhož se zbytek živin vrací půdě jako hnojivo.

Členové prvního představenstva, kteří se zasloužili o založení lihovaru, jsou následující rolníci z Bohuslavic: pp. Jos. Umlauf, který zemřel dne 12. května 1939, Jos. Ježek, Josef Hronovský, Václav Hrnčíř, Jan Vintera a Jan Macek.

Frant. Korejtko, správce lihovaru.

SOUČASNOST OBCE

(Převzato ze stránek obce - www.bohuslavice.com)

Historie obce.

Obec Bohuslavice je poprvé písemně zmiňována v roce 1361 jako majetek Mutiny z Dobrušky. Později získaly Bohuslavice majitelé sousedních Černčic, kde se poprvé připomínají v roce 1409 za Vítka z Černčic. Později se Bohuslavice spolu s Černčicemi staly součástí novoměstského panství a toto spojení trvalo celé feudální období. Novoměstské panství vzniklo roku 1500 za Jana Černčického z Kácova, kdy bylo založeno Nové Město nad Metují.

Bohuslavice leží v zemědělsky intenzivně obdělávané krajině a svým půdorysným založením jsou typem vesnice lánové. Obcí protéká od severu k jihu potok, který byl v minulosti obklopen zaplavovaným nezastavěným prostorem, ve kterém poději vznikla řada rybníků. Obcí prochází tři silnice druhé třídy a centrum obce tvoří území okolo křižovatky těchto silnic. V této části obce je většina vybavenosti obce, kostel sv. Mikuláše, obecní úřad, pošta, základní a mateřská škola, zdravotní středisko a hostinec. Mimo to jsou v obci dva obchody, kadeřnictví, knihovna, hřiště a tělocvična. Na západní straně se obce dotýká železniční trať.

Většinu zastavěného území obce tvoří venkovská obytná zástavba. Jedná se o selská stavení s hospodářským zázemím, venkovské chalupy i novodobou zástavbu z poválečného období. V obci je rozmístěno pět areálů zemědělské výroby a několik drobných výrobních provozoven.

Obec má po posledním sčítání 1008 obyvatel. 40% obyvatel tvoří katolíci, 20% evangelíci, 8% ostatní vyznání a 32% ob-

čanů je bez vyznání. Z celkových 373 domů v obci je trvale obydleno 270. Celková výměra zemědělské půdy v katastru je 1411 ha.

Stará evangelická škola.

Sbor s farářem v čele pracoval pak ke zřízení církevní školy. Byla uvedena v život r. 1873 jako jednotřídky. Chodilo do ní přes 50 dětí z Bohuslavic a z Vršovky. Učily se ve třídě, jež byla přistavěna k domu č. 91, který nyní sloužil za byt učitelů. Prvním učitelem byl Jan Rolčík, rovněž křížlický rodák. Po šesti letech však znenadání opustil školu i evangelickou církev. Aby se mohl státí řídícím na obecné škole v jiném místě, stal se katolíkem.

Učitelé evangelických škol byli totiž placeni hůře než na školách obecných, na těchto pak mohl se státí řídícím jen učitel téhož vyznání jako většina žáků, tedy zpravidla jen katolík. (Po letech vstoupil uč. Rolčík do církve československé, nyní českomoravské.) Po jeho zarmocující odchodu působil zde ve škol. roce 1879-80 Bedřich Jaroslav Jerie, rodák valteřícký, syn potomního ředitele evang. uč. ústavu v Čáslavi. Jeho nástupcem byl Josef Samek, nar. 1852 v Ujezdci u Kutné Hory. Škola zůstávala jednotřídkou a trpěla — jako naše církevní školy napořád — nedostatečným vybavením pomůckami a malým platem učitele, odkázaného na přilepšující dary z ciziny. Konala však dobře svou povinnost. Bývalí žáci na ni vděčně vzpomínají a i odjinud je dosud slyšet slova uznání práci evangelického učitele. Škola byla zrušena v roce 1921, v současné době ji sbor v zimních měsících používá jako modlitebnu.

Sbor bohoslavický patří počtem členů a rozlohou mezi menší sbory evangelické církve. Dnes jej tvoří na 400 členů žijících v Bohuslavicích, v Opočně a v sousedních obcích Pohoří, Rohenicích, Slavětíně, Černčicích, Vršovce a Spech. Sbor zasahuje okres Náchod a okres Rychnov nad Kněžnou. Farní sbor trvá od 20. září 1869. Do té doby patřily Bohuslavice jako filiální sbor k evangelickému sboru a. v. v Černilově. Na generálním sněmu obou církví v Praze zastupoval sbor presbyter Rudolf Matoulek. V onom památném roce 1918 byl farářem sboru Ladislav Julián Štrobach. Byl už třetím farářem sboru (od 1889 do 1927; zemřel 1933 a je pochován na místním hřbitově). Po L. J. Štrobachovi působil ve sboru Bohumil Potměšil (1929-1935). V letech válečných spravoval sbor ThDr. Rudolf Říčan (1935-1945). Jeho nástupcem se stal Štěpán Milan Pavlinec (1947-1956). Sedmým farářem je Miroslav Frydrych (od 1956). Kurátorem sboru byl v letech 1922-1940 Rudolf Matoulek. Po něm zastával tuto funkci po 22 let Josef Šitina. Roku 1962 byl zvolen kurátorem Jaroslav Dvořák z Pohoří. Členové bohoslavického sboru jsou převážnou částí zemědělci (od roku 1956 a 1958 v JZD). Roku 1955 byla připojena ke sboru kazatelská stanice v Opočně (od sboru klášterského). Nemáme zde však vhodnou shromažďovací místnost. Stodolu, koupěnou v roce 1957, se nám doposud pro různé úřední obtíže nepodařilo adaptovat na modlitebnu. V Bohuslavicích má sbor pěkný kostel, zdaleka viditelný, postavený v letech 1898-1899, opravený r. 1938. V zimě se konají bohoslužby v modlitebně, upravené ze staré církevní školy (jednotřídky, zrušené r. 1921). Na této škole působil 39 let učitel Josef Samek. Ten byl také varhaníkem sboru. Po něm hrál na varhany a sborový zpěv vedl Václav Lukášek (zemřel 1965). Jeho funkci převzal Josef Šitina ml.

Po faráři Miroslavu Frydrychovi 1956-73 je zvolena vikářkou Jarmila Strádalová (1973-74), pak sbor administrován ze Dvora Králové, 1980-96 je vikářkou Věra Matulová provd. Pleskotová; od r. 1997 je farářem Jakub Dvořák. Po kurátorovi Jaroslavu Dvořákovi (1962-85) zvolen kurátorem Pavel Bednář (od 1985). V roce 1974 byla slavnostně otevřena modlitebna v kazatelské stanici v Opočně v Dobrušské ulici č. 5, přestavěná z bývalé stodoly.

Svatý Václav u katolického kostela.

Svatý Jan Nepomucký.

Rybníček s ostrůvkem „Věžiště“ a sochou sv. Jana Nepomuckého.

Výjezd z centra Bohuslavic k železniční zastávce a na Hradec Králové.

NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ

Obec Bohuslavice je starobylá a kulturní vesnice. Na první pohled je vidět snaha o zvelebování obce, i když ta hospoda u křižovatky by si už zasloužila nějakou pěknou omítku.

V obci je celkem devět (?) rybníků (některé maličké) a obec trpěla často při tzv. „bleskových záplavách“. Tomu snad defini-

tivně zabráni záchytná hráz nad vesnicí, která byla nedávno vybudována. Z obce Bohuslavice je blízko hned do několika pěkných měst - Nového Města nad Metují, Dobrušky a Opocna, i do Hradce Králové je to autem cca 20 minut jízdy.

Hřbitov - snad si dušičky nevyletly na „pokec“?
Pohled na střed Bohuslavic.

Okolo obce vede i železnice, mají zde dokonce zastávku i nádraží s výpravčím.

Procházíte-li obcí, vidíte všude snahu po úpravnosti a pěkném vzhledu.

V obci je mateřská a základní škola, tři prodejny potravin.

V tzv. „nové faře“ působil v letech 1839 až 1850 vlastenecký kněz Jan Karel Rojek, kterému byla letos v červnu odhalena pamětní deska v Novém Městě nad Metují.

J.B.

Obecní úřad.

Mateřská školka.

Nová fara.

Restaurace bez fasády.

NOVÁ PAMĚTNÍ DESKA V NMNM

V červnu byla ve výklenku spolkového domu odhalena pamětní deska (panel) Janu Karlu Rojkovi. Podívejte se na text tohoto panelu, který napsala Mgr. Markéta Mrázková a který nám přibližuje tohoto vzácného člověka.

Starosta NMNM Petr Hable a místopředseda Matice české pan Lubomír Sršeň.

Jan Karel Rojek.

* 31. 3. 1804, Litomyšl.

+ 11. 8. 1877, Budyně nad Ohří.

Jan Karel Rojek se narodil 31. března 1804 v Litomyšli jako jediný syn zámožných měšťanů. Jeho rodiče měli na náměstí obchod s prodejem a Šenkem vína. Po absolvování piaristického gymnázia a filozofického institutu v Litomyšli studoval teologii v Hradci Králové. Tehdy mu zemřel otec, teprve padesátiletý. Matku si vzal později Rojek k sobě, zemřela v Novém Městě nad Metují v roce 1853 a je pohřbena na zdejších hřbitově u Všech svatých. V roce 1827 byl J. K. Rojek vysvěcen v Chrasti na kněze a nastoupil na své první místo kaplana v Polné, později v Krucemburku. Hornatá a chladná krajina však nesvědčila jeho zdraví a v roce 1829 musel odjet domů na léčení.

Po zotavení byl v červenci 1829 přeložen do Nového Města nad Metují. Působil nejen jako kaplan, ale především jako národní buditel. Zprvu šlo o propagaci, distribuci a půjčování české literatury školní mládeži i dospělým farníkům (často zdarma a na vlastní útraty) a o zřízení Školní

knihovny. V roce 1832, kdy vypukla epidemie cholery, pomáhal Rojek ze všech sil – návštěvami, finančně.

V závěru roku odkoupil od prvního ředitele ochotnického souboru, kupce Ferdinanda Venclíka, zařízení divadla. Výtěžky z představení byly odevzdávány do chudinského fondu města, který založil krátce předtím. Dochoval se i Rojkem sepsaný seznam rekvizit, pod jeho vedením divadlo zahájilo činnost Štěpánkovou veselohrou „Půjčka na oplátku“.

J. K. Rojek byl nadšený badatel, zkoumal historické památky regionu, procházel archivy měst a panství, církevní archivy, farní matriky. Vypracoval řadu rodokmenů zdejších měšťanských rodů. Uspořádal hudební archiv pro novoměstský děkanský kůr, získal i vzácný zpěvník novoměstského literátského kůru, Graduál český. Stal se prvním významným historikem tohoto kraje. Už ve svých třiceti čtyřech letech byl za zásluhy jmenován čestným měšťanem Nového Města nad Metují.

V roce 1839 byl Rojek přeložen biskupskou konzistoří do nedalekých Bohuslavic, kde pak působil až do roku 1850. Dal tam opravit kostel, zakoupil nové varhany, zřídil knihovnu. Vynikajícím počinem byla tzv. bohuslavická symposia - vlastenecká setkání, probíhající za účasti Rojkových přátel. Celoživotním přítelem mu byl dobroušský kněz Josef Mnohoslav Roštlapil. Zapojovali se spolu odvázně i do politického života. V roce 1848 se oba zúčastnili Slovanského sjezdu v Praze, do něhož vkládali velké naděje. Rojek se zajímal i o život okolních obcí, pod jeho vlivem se z některých občanů stali sběratelé a písmáci.

Nahořanský sedlák Jan Rydlo, povzbuzen Rojkem ke sběratelství jako osmnáctiletý, nasbíral tolik archeologických a historických památek, že otevřel ve své obci malé muzeum. V roce 1862 posvětil Rojek v Nahořanech kapli svaté Rodiny a vybavil ji chrámovým inventářem. Dekáda Rojkova působení v Bohuslavicích přinesla své ovoce i na poli badatelském. Zkoumal kostely, zvonice, nápisy na zvonech a náhrobcích, ohledával místa, kde dříve stály hrady nebo tvrze. Napsal stať o historii Černčic a zaslal do Muzea v Praze vzácný nález - pečetidlo Arnošta z Talmberka, prvního doloženého majitele Černčic.

Nelze opomenout ani Rojkovo mecenášství - podporu nadaných studentů. Správně odhadl malířské nadání Josefa Ladislava Šichana, jehož byl kmotrem i učitelem. Zaplatil mu studia s tím, že až je dokončí, namaluje Rojkovu podobiznu. Vděčný Šichan jich později namaloval dokonce několik. V Novém Městě uspořádal Rojek finanční sbírku pro syna Boženy Němcové Jaroslava na podporu jeho malířských studií v Mnichově.

V září 1850 byl Jan Karel Rojek jmenován děkanem v Novém Městě nad Metují. Jeho vlastenecké činnosti se návratem do města otevřely širší možnosti, ale přinášelo to i řadu úskalí. Rozporuplnou osobností, se kterou se

Rojek střetl, byl podkrajský Jan Nepomuk Lhota. Rojek, který se rozhodl ozdobit chrámy ve svém vikariátu umělecky hodnotnými obrazy, zvolil podle mínění vrchnosti nevhodný motiv hned na prvním obraze. Šlo o vyobrazení sv. Václava od Josefa Vojtěcha Hellicha, jež bylo namalováno pro kostelík na Dobeníně (u Václavic). Pozvednutá pěst rytíře Kojaty v pozadí obrazu, kde byl vymalován sněm na Dobeníně roku 1068, byla pochopena jako pobídka ke vzpouře proti vrchnosti. Následovalo udání četnickému velitelství a reakce konzistoře. Když vše utichlo, Rojek obraz do kostela přesto instaloval. Netušil, jak značně bude poškozen v roce 1866 při bitvě na Dobeníně.

I přes napjatou atmosféru pracoval Rojek dál pro své farníky a nepřestával studovat regionální historii. Publikoval v Časopise Českého muzea, psal do Památek archeologických a místopisných, stal se pod šifrou Rj autorem pěti hesel v Riegrově Slovníku naučném. Byl členem Matice české, Svatoboru, Jednoty sv. Víta, Dědictví svatojánského a Matice ilyrské. V roce 1857 vydal „Památky hradu, města a panství Náchoda i vlastníků jeho“, sepsané přítelem Josefem Myslimírem Ludvíkem. Rozšířil je a doplnil na základě vlastního bádání, protože Ludvík zemřel před dokončením díla. Rojek přes spory s Ludvíkovou rodinou odevzdal v souladu se svým svědomím práci dokonale a ucelenou. Zanechal také množství cenných opisů a výpisů archiválií - excerpta z archivu opočenského panství, opisy pamětí týkajících se kláštera v Doksanech (i s mapami), prepisy městských a cechovních privilegií.

Jeho práce jsou většinou dochovány jen v rukopisech: Matriky opočenská a novoměstská, Přehled dějin Nového Města nad Metují, Obrazy z dějin Nového Města nad Metují.

V roce 1857 se stal Rojek biskupským vikářem a okresním školdozorcem, roku 1861 byl zvolen poslancem okresu novoměstského, náchodského a opočenského. Brzy byl za své zásluhy jmenován čestným občanem v Dobrušce, Opočně, Červeném Kostelci i jinde. Neustálé spory s mocnými vyvrcholily tím, že vrchnost nakonec Rojka v roce 1862 z Nového Města vyštvala, když záměrně nedala opravit budovu děkanství. Tehdy se rozhodl pod tlakem okolností a ze zdravotních důvodů odejít do Budyně nad Ohří. Dalších patnáct let života zasvětil práci kněze a bádání historika v tamním regionu. Zemřel v srpnu 1877 v Budyni nad Ohří, kde je i pochován.

Představme si vysokého, nesmlouvavého kněze s hustým obočím a vážným výrazem, který svou plí, oddaností Bohu a národu, ale především láskou k lidem, vykonal tolik dobrého pro občany tohoto města a okolí. Připomínáme si i dnes sv. vděčnosti tohoto obdivuhodného člověka, který sice nebyl novoměstským rodákem, ale věnoval tomuto kraji nejlepší roky svého života.

Mgr. Markéta Mrázková.

Viz také „Aktuality“ a fotogalerie v „Novoměstském kurýru“.

STARÉ NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Dobová pohlednice hotelu Rambousek.
Rambousek vypálený.
Pohled na dostavěný hotel Metuj.

Třetí a čtvrtá stodola v Klosově ulici.
Klášteř z Klosovy ulice 1957.
Martínkův domek a stodola za ním.

Stodola u Bartoňova domu.
Sokolovna po dostavbě.
Nový vodojem a cesta do Pekla.

Za sokolovnou bez chat.

Skála v Leštínách.

Stavba prvního bytového domu 1957.

Stavba třetího bytového domu.

Pohled ze stavby ke hřbitovu

Stavba čtvrtého bytového domu.

POHLEDY Z MĚSTA

Lázně Rezek.

Podle pověsti byla v nedalekém Klopotovském údolí asi v 15. století nalezena sedlákem Mertou z Blažkova stříbrná ruda. Místo nálezu však tajil, tajně rudu kopal a následně jí prodával. Mnohem pravděpodobnější však bude, že se o těžbu stříbra pokoušela místní vrchnost. O této těžbě se však nedochovaly žádné písemné památky. Zůstává však spekulací, zdali zdejší těžba stříbra nestála i za založením Nového Města nad Metují. Jediným pozůstatkem těžby je tzv. Mertova díra známá již v 16. století. Německy psaná kniha o hornictví, kterou si měšťan Macek vypůjčil v roce 1550, uvádí „novoměstské stříbrné doly“. Stříbro z nakopaných rud mělo být taveno přímo na zámku. První písemná zmínka o Rezku je k roku 1610, kdy zde na mohutném stromě nedaleko studánky visel obrázek sv. Barbory, patronky havířů. Dolování rudy bylo přerušeno třicetiletou válkou, zdejší voda ze studánky však byla stále populární.

Věřilo se, že voda ze studánky má zázračné účinky, a že vrací zrak nevidomým. V roce 1736 zde byla postavena kaple sv. Barbory a spolu s ní i malá lázeňská budova. Pro údržbu kaple zde byla postavena též poustevna. Poustevník zde vybíral za lázeňské koupele. Z vybraných peněz byla založena nadace, ze které byla hrazena údržba kaple a pořádání pravidelných bohoslužeb. Od obce koupil Rezek i s lesem 27. května 1792 hrabě Antonín Leslie. Nechal roku 1793 starou budovu zbořit a na jejím místě nechal postavit novou větší zděnou lázeňskou budovu s jedním poschodím. Nová lázeňská budova byla vystavěna včetně nové cesty k ní v roce 1801. 22. února 1802 byl hrabě Antonín z Leslie raněn ve Štýrském Hradci mrtvicí. Dědici panství knížata z Dietrichsteinu neměla o lázně zájem. Jejich úpadek završily Napoleónské války a státní bankrot v roce 1811.

V letech 1813 a 1814 byly pak lázně přeměněny na lazaret pro raněné Rusy z bitvy u Lipska. K obnovení lázní došlo až v roce 1875, kdy došlo k výstavbě nové lázeňské budovy. Lázně se staly velmi populárními mezi umělci a básníky. V roce 1877 je navštívil Jan Neruda společně s Miroslavem Tyršem. Sokol Tyrš zde venku cvičil a kondici si udržoval vynášením těžkých kamenů do kopce. Neruda zase o lázních Rezek napsal: Kdo z měšťáků hledá osvícení v romanticky krásné krajině, lepšího místa si ani nemůže přát, za dva dny je přírodou vykoupán. Člověkem zavládne tu všeobecná, ničím nerušená spokojenost. Oba dva tyto návštěvníky připomíná od roku 1934 pamětní deska odhalená zde na restaurační budově 28. října 1934. Oživením byly časté lázeňské návštěvy houslového virtuóza Jana Kubelíka, který

zde trénoval na své koncerty. K dalším hostům patřily spisovatelka Růžena Svobodová, spisovatel Josef Holeček a herec Eduard Vojan. Lázně zde fungují dodnes.

Zdroj: wikipedia.
Více na: www.laznerezek.cz

Podzámčí Nové Město nad Metují.

VTIPY NA ZÁVĚR

Výroky ze školních lavic:

Učitelka: „Kde leží Kuba martine?“

Martin: „V posteli a má angínu!“

Učitelka: „Jmenuj nějaký živel, Honzo.“

Honza: „Prosím, pivo!“

Učitelka: „Jak si přišel na takovou hloupost?“

Honza: „No, máma říká, že když tatínek pije pivo, tak je ve svém živlu!“

Učitelka: „Jak se máme vyhýbat nemocem, které jsou přenášeny hmyzem?“

Pavel: „Nekousat hmyz!“

Na venkově: Na silnici mezi lány polí se zastaví škodovka, ještě třikrát škytne a chcípne. Naštvaný řidič vyleze z vozu, otevře motor a zkouší do všeho tukat a tahat za cokoliv, protože tomu vůbec nerozumí.

V tom přiběhne bílý kůň, zastaví se a směrem k řidiči suše prohodí:

„To bude rozdělovač.“ A odběhne pryč.

Řidič tupě zírá s otevřenými ústy, stále nemůže uvěřit. Pak mávne rukou a zkusí vyčistit ten rozdělovač. Otočí klíčkem v zapalování - a auto naskočí. V nejbližší vesnici si dává v hospodě oběd a nedá mu to a popíše vrchnímu příhodu. Vrchní reaguje:

„Ale to máte z pekla štěstí. Von tady pobíhá ještě černej kůň a ten tomu vůbec nerozumí.“

Zvířátka v lese se domluví, že budou říkat vtipy a pokud se někdo z nich při vyprávění nezasměje, daný vypravěč bude vždy sežrán.

Jako první vypráví vtip jelen, všichni se smějí, jen želva ne - sežerou tedy jelena.

Jako druhá vypráví vtip liška, všichni se smějí, jen želva zase ne - sežerou tedy i lišku.

Jako další vypráví vtip medvěd, všichni se smějí, jen želva opět ne - sežerou tedy také medvěda.

Najednou se želva začne hrozně smát a říká:

„Teda jelene, to bylo dobrý!“

ZASMĚJME SE S PANEM URBANEM

Zpracoval: ing. Jindřich Buchal, ČSA 821, Nové Město nad Metují, 54901.

www.novomestskykuryr.info

Zveřejněno v „Novoměstském kurýru“ vždy poslední den v příslušném měsíci.

Není určeno pro tisk. © PC Print.

Novogotický kostel Českobratrské církve evangelické z roku 1898, v roce 2012 rekonstrukce. Foto: J.B.

Katolický kostel sv. Mikuláše byl založen ve 13. století. Foto: J.B.